

[Time: 2 Hours] (वेळ: २ तास)

[Marks:60] (एकूण गुण :६०)

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. Question No. 1 is compulsory (15 marks)
 2. Attempt any five more questions from Questions 2 to Question 11. each question carries 9 marks. The English version of the paper is the correct version.

- सूचना :
- १) प्रश्न क्र. १ अनिवार्य (१५ गुण)
 - २) प्रश्न क्र. २ ते ११ मधून कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्नास ९ गुण.
 - ३) प्रश्न पत्रिकेतील इंग्रजी प्रत ही मूळप्रत म्हणून ग्राह्य धरण्यात येईल.

1. A) Explain any three offences and the punishments for the same under the Information Technology Act, 2008.
२००८ च्या माहिती कायद्यांतर्गत येणारे कोणतेही तीन गुन्हे व त्याला असणारी शिक्षेची तरतूद स्पष्ट करा.

OR किंवा

- B) Media should not only follow laws while reporting but also follow Ethics. Discuss the Ethics that a journalist should follow while performing his duty.
प्रसारमाध्यमांनी वार्ताकन करताना केवळ कायद्यांचेच पालन न करता नितीमत्तेचे देखील पालन केले पाहिजे. पत्रकारांनी आपले कर्तव्य बजावताना पालन करावयाच्या विविध नितीमत्तेची चर्चा करा.

2. Discuss the features of Indian constitution, covering various parameters.
विविध घटकांचा आढावा घेऊन भारतीय राज्यघटनेच्या ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
3. Article 19(1)(a) of the Indian Constitution, has given Freedom of Speech and Expression to the Citizens. But these rights aren't absolute and there are several restrictions on them.
भारतीय राज्यघटनेतील अनुच्छेद १९(१)(अ) नुसार नागरिकांना अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य देण्यात आले आहे. परंतु हे अधिकार निरपेक्ष नसून त्यावर अनेक निर्बंधने लादण्यात आले आहेत. हे विधान स्पष्ट करा.
4. 'The Press Council of India is a toothless tiger!' Discuss this statement with examples.
'भारतीय पत्र परिषद ही दंतहिन वाघ आहे!' हे विधान सादोहरण चर्चा करा.

TURN OVER

5. The Right to Information Act has been instrumental in empowering the citizens. Discuss the important provisions of the Act with a case study.
नागरिकांचे सबलीकरण करण्यात माहिती अधिकार कायदा हे एक महत्वाचे साधन बनले आहेत. या कायद्यात असलेल्या महत्वाच्या तरतुदींची सादोहरण चर्चा करा.
6. Discuss in detail any three values given in the Preamble of the Indian Constitution.
भारतीय राज्यघटनेच्या प्रस्तावनेत दिलेल्या कोणत्याही तीन नैतिक मुल्यांची सविस्तर चर्चा करा.
7. Elaborate the rights, duties and liabilities of the proprietor, the editor and author.
मालक, संपादक व लेखकांचे हक्क, कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
8. Give an outline of the main provisions of Cable Television Network (Regulation) Act. What factors led to the enactment of this law?
केबल टेलिव्हिजन नेटवर्क (रेगुलेशन) कायद्यातील महत्वाच्या तरतुदींचा आढावा घ्या. या कायद्याच्या अंमलबजावणीत कोणता महत्वाचा घटक कारणीभूत आहे?
9. Explain the exceptions to Defamation as given in the India Penal Code.
भारतीय दंड संहितेतील बदनामी संबंधातील अपवादात्मक बाबी स्पष्ट करा.
10. Discuss the making of the Indian Constitution in detail.
भारतीय राज्यघटना तयार झाल्याची सविस्तर चर्चा करा.
- 11 Short notes on any two : (कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा)
 - a) Registrar of Newspapers as given in the PRB Act. (पीआरबी कायद्यातील वृत्तपत्रे निबंधकार)
 - b) Fundamental Duties as given in the Indian Constitution. (भारतीय राज्यघटनेतील मुलभूत कर्तव्ये)
 - c) Press and Legislature (प्रेस व कायदेमंडळ)
 - d) Electronic signature of IT act 2008 (२००८ च्या माहिती तंत्रज्ञान कायद्यातील ईलेक्ट्रॉनिक सिग्नेचर)